

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

„Службен весник на Република
Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламацин 15 дена.

Сабота, 18 јули 1992
Скопје
Број 44   Год. XLVIII

Аконтацијата за 1992 година изне-
сува 12.000 денари. Овој број чини 400
денари. Жиро сметка 40100-603-12498

910

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УЧЕСТВО НА РЕПУБЛИКАТА ВО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА СРЕДСТВА НА РЕПУБЛИЧКИОТ ФОНД ЗА КРЕДИТИРАЊЕ НА ПОБРЗИОТ РАЗВИТОК НА СТОПАНСКИ НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ КРАИШТА ВО ПЕРИОДОТ ОД 1 ЈАНУАРИ ДО 30 ЈУНИ 1992 ГОДИНА

Се прогласува Законот за изменување на Законот за учество на Републиката во обезбедување на средства на Републичкиот фонд за кредитирање на побрзиот развиток на стопански недоволно развиените краишта во периодот од 1 јануари до 30 јуни 1992 година, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 16 јули 1992 година.

Број 08-2942/1   Претседател
16 јули 1992 година   на Република Македонија,
Скопје   **Киро Глигоров, с.р.**
Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Стојан Андов, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УЧЕСТВО НА РЕПУБЛИКАТА ВО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА СРЕДСТВА НА РЕПУБЛИЧКИОТ ФОНД ЗА КРЕДИТИРАЊЕ НА ПОБРЗИОТ РАЗВИТОК НА СТОПАНСКИ НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ КРАИШТА ВО ПЕРИОДОТ ОД 1 ЈАНУАРИ ДО 30 ЈУНИ 1992 ГОДИНА

Член 1

Во Законот за учество на Републиката во обезбедување на средствата на Републичкиот фонд за кредитирање на побрзиот развиток на стопански недоволно развиените краишта во периодот од 1 јануари до 30 јуни 1992 година („Службен весник на Република Македонија“ број 6/92) во насловот и во член 1 зборовите „периодот од 1 јануари до 30 јуни“ се бришат.

Член 2

Во член 2 став 1 зборовите: „од една половина од годишниот калкулативен износ утврден со примена на стапка“ се бришат, а на крајот на реченицата точката се брише и се додаваат зборовите: „намалени за 27%“. Во ставот 2 бројот „1992“ се заменува со бројот „1993“.

Член 3

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се примснува од 1 јули 1992 година.

911

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОДОЛЖУВАЊЕ НА ВАЖНОСТА НА ЗАКОНОТ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА СТОПАНСКИ НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ КРАИШТА ВО ПЕРИОДОТ ОД 1986 ДО 1990 ГОДИНА

Се прогласува Законот за изменување на Законот за продолжување на важноста на Законот за утврдување на стопански недоволно развиените краишта во периодот од 1986 до 1990 година, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 16 јули 1992 година.

Број 08-2941/1   Претседател
16 јули 1992 година   на Република Македонија,
Скопје   **Киро Глигоров, с.р.**

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Стојан Андов, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОДОЛЖУВАЊЕ НА ВАЖНОСТА НА ЗАКОНОТ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА СТОПАНСКИ НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ КРАИШТА ВО ПЕРИОДОТ ОД 1986 ДО 1990 ГОДИНА

Член 1

Во Законот за продолжување на важноста на Законот за утврдување на стопански недоволно развиените краишта во периодот од 1986 до 1990 година („Службен весник на Република Македонија“ број 6/92), во член 1 зборовите „30 јуни“ се заменуваат со зборовите: „31 декември“.

Член 2

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се примснува од 1 јули 1992 година.

912 Врз основа на член 158 од Законот за предучилишно и основно воспитание и образование („Службен весник на СРМ“ број 19/83, 29/89, 15/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница одржана на 29.VI.1992 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
АНАТОМСКИ АТЛАС ПО БИОЛОГИЈА ЗА VIII
ОДДЕЛЕНИЕ**

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Анатомски атлас по биологија за VIII одделение, автор: д-р Аница Карговска – Клисарова, во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-386/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

913

Врз основа на член 158 од Законот за предучилишно и основно воспитание и образование („Службен весник на СРМ“ број 19/83, 29/89, 15/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница одржана на 29.VI.1992 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
РАБОТНА ТЕТРАТКА ЗА V ОДДЕЛЕНИЕ НА АЛ-
БАНСКИ НАСТАВЕН ЈАЗИК**

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Работна тетратка за V одделение на албански наставен јазик, автори: Абедин Мурати и Камил Целадини, во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-385/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

914

Врз основа на член 158 од Законот за предучилишно и основно воспитание и образование („Службен весник на СРМ“ број 19/83, 29/89, 15/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница одржана на 29.VI.1992 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
РАБОТНИ ЛИСТОВИ ПО ХЕМИЈА ЗА VII ОДДЕ-
ЛЕНИЕ**

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Работни листови по хемија за VII одделение, автор: д-р

Саво Цветковиќ, во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-384/I
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

915

Врз основа на член 158 од Законот за предучилишно и основно воспитание и образование („Службен весник на СРМ“ број 19/83, 29/89, 15/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница одржана на 29.VI.1992 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
РАБОТНИ ЛИСТОВИ ПО ИСТОРИЈА ЗА VII ОД-
ДЕЛЕНИЕ**

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Работни листови по Историја за VII одделение, автор: д-р Александар Трајановски, во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-383/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

916

Врз основа на член 158 од Законот за предучилишно и основно воспитание и образование („Службен весник на СРМ“ бр. 19/83, 29/89, 15/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница одржана на 29.VI.1992 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
ИСТОРИСКА ЧИТАНКА ЗА VII ОДДЕЛЕНИЕ**

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Историска читанка за VII одделение, автор д-р Александар Трајановски во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-382/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

917

Врз основа на член 158 од Законот за предучилишно и основно воспитание и образование („Службен весник на СРМ“ бр. 19/83, 29/89, 15/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница одржана на 29.VI.1992 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
ИСТОРИЈА ЗА VI ОДДЕЛЕНИЕ**

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Историја за VI одделение, автор д-р Бранко Панов, во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-381/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

918

Врз основа на член 158 од Законот за предучилишно и основно воспитание и образование („Службен весник на СРМ“ бр. 19/83, 29/89, 15/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет на VI-та седница, одржана на 29.VI.1992 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
ИСТОРИСКА ЧИТАНКА ЗА V ОДДЕЛЕНИЕ**

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Историска читанка за V одделение, автор д-р Симо Младеновски, во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-380/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

919

Врз основа на член 158 од Законот за предучилишно и основно воспитание и образование („Службен весник на СРМ“ бр. 19/83, 29/89 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница, одржана на 29.VI.1992 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
ИСТОРИЈА ЗА V ОДДЕЛЕНИЕ**

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Историја за V одделение, автор д-р Симо Младеновски, во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-379/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

920

Врз основа на член 158 од Законот за предучилишно и основно воспитание и образование („Службен весник на СРМ“ бр. 19/83, 15/90 и 11/91), Републички педагошки совет, на VI-та седница, одржана на 29.VI.1992 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
ИСТОРИСКА ЧИТАНКА ЗА VIII ОДДЕЛЕНИЕ**

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Историска читанка за VIII одделение, автори: д-р Новица Велјановски, д-р Стојан Киселиновски, д-р Симо Младеновски, д-р Светозар Наумовски, во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-378/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

921

Врз основа на член 123 од Законот за насоченото образование („Службен весник на СРМ“ бр. 16/85, 2/86, 29/86, 7/88, 18/89, 29/89, 10/90, 12/90, 29/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница одржана на 29.VI.1992 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
ИСТОРИЈА ЗА IV КЛАС – ОПШТ И ЈАЗИЧЕН
СМЕР**

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Историја за IV клас општ и јазичен смер, автори: д-р Новица Велјановски, д-р Стојан Киселиновски, д-р Симо Младеновски, д-р Светозар Наумовски, во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-370/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

922

Врз основа на член 123 од Законот за насоченото образование („Службен весник на СРМ“ број 16/85, 2/86, 29/86, 7/88, 18/89, 29/89, 10/90, 12/90, 29/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница одржана на 29.VI.1992 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
БИОЛОГИЈА ЗА III ГОДИНА

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Биологија за III година, автори д-р Славе Митев, д-р Јорданка Димевска, м-р Божидарка Мајковска во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-371/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

923

Врз основа на член 123 од Законот за насоченото образование („Службен весник на СРМ“ број 16/85, 2/86, 29/86, 7/88, 18/89, 29/89, 10/90, 12/90, 29/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница одржана на 29.VI.1992 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
ХЕМИЈА ЗА I ГОДИНА ЗА ГИМНАЗИИТЕ

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Хемија за I година за гимназиите, автор: д-р Бојан Шоптрајанов, во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-372/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

924

Врз основа на член 123 од Законот за насоченото образование („Службен весник на СРМ“ број 16/85, 2/86, 29/86, 7/88, 18/89, 29/89, 10/90, 12/90, 29/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница одржана на 29.VI.1992 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
ЈАВЕН ГРАДСКИ ПАТНИЧКИ ПРЕВОЗ ЗА IV
ГОДИНА

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Јавен градски патнички превоз за IV година, автор: дипл. инж. Љупчо Постолов, во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-373/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

925

Врз основа на член 123 од Законот за насоченото образование („Службен весник на СРМ“ број 16/85, 2/86, 29/86, 7/88, 18/89, 29/89, 10/90, 12/90, 29/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница одржана на 29.VI.1992 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
МАТЕМАТИКА ЗА IV ГОДИНА ЕКОНОМСКА
СТРУКА

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Математика за IV година економска струка, автори: Илија Јанев и Методија Трајкоски, во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-374/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

926

Врз основа на член 123 од Законот за насоченото образование („Службен весник на СРМ“ број 16/85, 2/86, 29/86, 7/88, 18/89, 29/89, 10/90, 12/90, 29/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница одржана на 29.VI.1992 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
МАТЕМАТИКА ЗА IV ГОДИНА ПРИРОДНО-МА-
ТЕМАТИЧКА СТРУКА

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Математика за IV година природно-математичка струка, автори: д-р Благој Попов, д-р Радојко Секулоски, во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-375/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

927

Врз основа на член 123 од Законот за насоченото образование („Службен весник на СРМ“ број 16/85, 2/86, 29/86, 7/88, 18/89, 29/89, 10/90, 12/90, 29/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница одржана на 29.VI.1992 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
ИСТОРИЈА ЗА III КЛАС ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКА СТРУКА

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Историја за III клас природно-математичка-струка, автори: д-р Новица Велјановски, д-р Стојан Киселиновски, д-р Симо Младеновски, д-р Светозар Наумовски, во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-376/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

928

Врз основа на член 123 од Законот за насоченото образование („Службен весник на СРМ“ број 16/85, 2/86, 29/86, 7/88, 18/89, 29/89, 10/90, 12/90, 29/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница одржана на 29.VI.1992 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
ИСТОРИЈА ЗА II КЛАС ЗА СИТЕ СТРУКИ

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Историја за II клас за сите струки, автори: д-р Светозар Наумовски, д-р Новица Велјановски, д-р Симо Младеновски, д-р Стојан Киселиновски, во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-369/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

929

Врз основа на член 123 од Законот за насоченото образование („Службен весник на СРМ“ број 16/85, 2/86, 29/86, 7/88, 18/89, 29/89, 10/90, 12/90, 29/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница одржана на 29.VI.1992 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
ИСТОРИЈА ЗА I КЛАС ЗА СИТЕ СТРУКИ

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Историја за I клас за сите струки, автор: д-р Светозар Наумовски, во издание на Општественото претприја-

тие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-368/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

930

Врз основа на член 123 од Законот за насоченото образование („Службен весник на СРМ“ број 16/85, 2/86, 29/86, 7/88, 18/89, 29/89, 10/90, 12/90, 29/90 и 11/91), Републичкиот педагошки совет, на VI-та седница одржана на 29.VI.1992 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е
ЗА ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИКОТ
ГРАМАТИКА НА ФРАНЦУСКИОТ ЈАЗИК

1. Се одобрува за издавање и употреба учебникот Граматика на францускиот јазик, автор: д-р Марко Папик, во издание на Општественото претпријатие за учебници „Просветно дело“ – Скопје, 1992 година.

2. Решението да се достави до ОП „Просветно дело“ и архивата на Републичкиот педагошки совет.

3. Ова решение влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 13-377/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Републички педагошки совет
Претседател,
д-р Александар Стојмилов, с.р.

По извршеното срамнување на изворниот текст утврдено е дека во текстот на Правилникот за утврдување на цените на услугите за згрижување во организација за социјална заштита, односно во друго семејство како и на износот на надоместокот на трошоците што паѓаат на товар на корисникот згрижен во организација за социјална заштита („Службен весник на Република Македонија“, бр. 29/92), се направени грешки поради што се дава

ИСПРАВКА
НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ЦЕНИТЕ НА УСЛУГИТЕ ЗА ЗГРИЖУВАЊЕ ВО ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА, ОДНОСНО ВО ДРУГО СЕМЕЈСТВО КАКО И НА ИЗНОСОТ НА НАДОМЕСТОКОТ НА ТРОШОЦИТЕ ШТО ПАЃААТ НА ТОВАР НА КОРИСНИКОТ ЗГРИЖЕН ВО ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

1. Во член 6, алинеја 1 наместо зборот „од“ пред процентот 50% треба да стои само зборот „до“.

2. Во член 7, алинеја 1 наместо зборот „од“ пред процентот 50% треба да стои зборот „до“.

Број 12-4461
6 јули 1992 година
Скопје

Министер за труд
и социјална политика
Илјаз Сабриу, с.р.

КОЛЕКТИВНИ ДОГОВОРИ

Врз основа на член 32 од Уставот на Република Македонија, член 85 од Законот за основни права од работен однос (Сл. лист на СФРЈ бр. 60/89 и 42/90) и одредбите на Законот за работни односи (Сл. весник на СРМ бр. 20/90), и член 2 од Општиот колективен договор на Република Македонија, Републичкиот одбор на Синдикатот на работниците од текстилната, кожарската и чевларската индустрија на Македонија и Соборот за кожарско преработувачка индустрија при Стопанската комора на Македонија, склучуваат

КОЛЕКТИВЕН ДОГОВОР ЗА КОЖАРСКО ПЕРЕРАБОТУВАЧКАТА ИНДУСТРИЈА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

I. ОПШТ ДЕЛ

Член 1

Со овој колективен договор во согласност со Закон, се уредуваат начинот на остварувањето на правата и положбата на работниците на работа кај работодавачите. Овој колективен договор важи за сите работници и работодавачи на подрачјето на Република Македонија, од гранките:

- 127 гранка – производство на кожа и крзно
- 128 гранка – производство на кожни обувки и галантерија
- 129 гранка – преработка на каучук

Под работодавач во смисла на став 1 од овој член се подразбира: претпријатија и други организации кои вршат стопанска дејност од овие гранки, домашни и странски правни и физички лица кои вработуваат работници и нивни делови кои се наоѓаат на територијата на Република Македонија.

Член 2

Со овој колективен договор се уредуваат прашањата кои според одредбите на Општиот колективен договор на Република Македонија треба да се доработат, како и прашања кои се специфични за кожарско преработувачката индустрија на Република Македонија.

Со колективен договор односно општ акт на ниво на претпријатието, (во понатамошниот текст колективен договор односно општ акт), можат да се утврдуваат поголеми права од правата утврдени со овој колективен договор, како и други права кои не се предвидени со овој колективен договор, ако тоа не е во спротивност со закон.

Член 3

Претпријатието односно работодавачите од кожарско – преработувачката индустрија на Република Македонија ги применуваат одредбите од законите, Општиот колективен договор на Република Македонија и овој Колективен договор.

Член 4

Синдикатот во претпријатието, односно кај работодавачот, може да го ангажира Синдикатот на работниците од текстилната, кожарската и чевларската индустрија на Македонија да учествува во преговорите со претставниците на органите на управување во претпријатијата согласно одредбите од Колективниот договор и законот.

II. ПОСЕБЕН ДЕЛ

Посебни услови за засновање на работен однос

Член 5

Посебните услови можат да се предвидат како услов за засновање на работниот однос само ако се потребни за извршување на работите на одредено работно место.

Како посебни услови за засновање на работен однос можат да се предвидат, особено: видот и степенот на стручната подготовка, посебни знаења и способности за извршување на соодветни работи, работно искуство, посебната здравствена состојба, психофизички и физички способности и сл.

Како посебни услови за засновање на работен однос не можат да се утврдат староста и полот, освен во случај кога тоа со посебни прописи поинаку е уредено.

За извршување на работи на работни места за кои како посебен услов не се бара стручна подготовка или друг вид стручна способност не може како посебен услов да се утврдува работното искуство.

Огласување на работното место

Член 6

Слободното работно место се огласува доколку не постои можност да се пополни со распоредување на работник од редот на вработените.

Член 7

Во огласот за слободно работно место покрај општите услови, потребно е да се наведат:

- посебните услови за засновање на работниот однос (доколку се утврдени во актот, односно Колективен договор);
- должина на траењето на пробната работа, ако за огласеното работно место се предвидува пробна работа;
- рокот за пријавување на кандидатите;
- рокот во кој ќе се изврши избор од пријавените кандидати;
- рокот во кој кандидатите ќе бидат известени за извршениот избор.

Засновање на работен однос

Член 8

Условите и критериумите за избор на работник од редот на пријавените кандидати се утврдуваат со Колективен договор, односно со актот со кој се утврдува работниот однос.

Член 9

Работодавачот е должен во согласност со одредбите на законот, Колективен договор, односно општ акт, со работникот при засновање на работен однос да склучи писмен договор за работа.

Работникот не може да стапи на работа ако нема склучено договор за работа.

Договорот за работа содржи одредби за: засновање на работен однос на определено или неопределено време, работите на работното место кои работникот ги врши и местото на работа, денот на стапувањето на работа, пробната работа, работното време, одморите и отсуствата, стручното оспособување и усовершување, висината на основната плата и рок за нејзина исплата, надоместоците на плата и други примања, заштита при работа, отказниот рок, престанок на работниот однос и други права и обврски од работен однос на работниците во согласност со закон, Колективен договор, односно општ акт.

Пробна работа

Член 10

Траењето на пробната работа се утврдува во договорот за работа, но не смее да биде подолго од тоа што е објавено во огласот.

Надлежниот орган кој одлучува за избор на кандидатот одлучува и за начинот на спроведувањето на пробната работа и дава оценка за успешноста на пробната работа.

Ако работникот по своја волја го раскине работниот однос за време на пробната работа како ден за престанок на работниот однос се смета денот кога поднел писмена изјава за тоа, односно откако престанал да доаѓа на работа.

Приправници

Член 11

Приправничкиот стаж трае најдолго 12 месеци, доколку со посебен закон не е утврден друг рок.

Во Колективниот договор, општиот акт, односно договор за работа се утврдува времетраењето на приправничкиот стаж и начинот на следењето и оценувањето на приправникот.

Постапка за утврдување на знаењата и способностите за извршување на работите и за остварување на предвидените резултати

Член 12

Постапката за утврдување на знаењата и способностите за извршување на работите на работното место на кое е распореден работникот или кога работникот не ги остварува предвидените резултати ја спроведува работодавачот или од него овластен работник врз основа на документацијата за најмалку двомесечно следење на работата на работникот.

Во време на следење се смета само фактичкото присуство на работникот на работа.

На работникот му се доставува известување дека е отпочната постапка за утврдување на неговите знаења и способности или за извршувањето на работите на работното место на кое е распореден.

За почетокот на постапката се известува Синдикатот.

Работникот и синдикалниот претставник има право на увид во документацијата врз основа на која е започната постапката.

Член 13

Во разговорите со органот што ја спроведува постапката од член 12 на овој договор на кој има право да присуствува и претставник на Синдикатот, работникот се изјаснува за наводите во документацијата.

За текот на разговорите се води записник.

Работодавачот може да донесе одлука за престанок на работниот однос на работникот доколку му биле обезбедени еднакви услови за извршување на работата како и на другите работници кои работат на исти или слични работни места.

Одлуката од распоредување на друго работно место, кое одговара на знаењето и способностите на работникот или за престанок на работниот однос кога има такво работно место ја донесува органот што ја спроведува постапката.

Одлуката од претходниот став се доставува до синдикатот кој може да го застапува работникот во натамошната постапка за заштита на неговите права.

Распоредување односно преземање на работници

Член 14

Условите, начинот и постапката на распоредување на работниците по основ на неопходна потреба на процесот на трудот се утврдуваат со Колективен договор односно општ акт, во согласност со законот.

Работник може да биде преземен на работа кај друг работодавач, под услов и во случај утврден со закон, колективен договор односно општ акт, со предходна согласност на работникот односно работодавачот кај кого работи.

Член 15

Работникот е должен времено да врши работи на работно место за кое се бара понизок степен на стручна подготовка од определен вид на занимање, во случаите утврдени со законот и во следните случаи:

- прекин на работа поради недостиг на енергија, суровини, репроматеријали, резервни делови и слично.
- воена опасност, состојба на подготвеност и воена вежба;
- расишување на животните продукти, суровини и други потрошни добра и др.
- за извршување на сезонски и други работи кои не трпат одлагање;
- за реализација на извозни програми;
- и други случаи утврдени со колективен договор.

Работа дома

Член 16

Меѓусебните односи, правата, обврските и условите за извршување на работата дома се уредуваат меѓу работникот и работодавачот со договор за работа.

Работникот што работи дома има еднакви права и обврски како и работниците што работат кај работодавачот.

Работодавачот е должен да обезбедува услови за заштита при работата и да се грижи за таа заштита.

Правата на работниците за чија работа потребата престанала поради технолошки, економски, организациони и слични причини

Член 17

Одлука за престанување на потребата од работа на работниците поради технолошки, економски, организациони и слични причини се донесува врз основа на предходно донесена програма од страна на работодавачот, односно од органот на управување.

Програмата од став 1 на овој член се донесува по предходно прибавено мислење од Синдикатот кој е должен да го достави во рок од 15 дена.

Член 18

На работник за чија работа потребата престанала поради технолошки, економски, организациони и слични причини, му обезбедува едно од правата по основ на работа, утврдени со закон во согласност со критериумите утврдени со закон а разработени со колективен договор односно општ акт.

Доколку работниците искажуваат еднаква успешност во извршувањето на работите, предност да го задржат работното место имаат оние работници кои имаат повисок степен на стручна подготовка од определен вид на занимање односно знаење и способност;

Доколку работниците искажуваат еднаква успешност и имаат ист степен на стручна подготовка од определен вид на знаење односно знаење и способност, предност да го задржат работното место имаат работниците кои имаат поголем работен стаж;

Доколку работниците искажат еднаква успешност, имаат ист степен на стручна подготовка од определен вид на занимање, односно знаење и способност и имаат еднаков работен стаж, предност да го задржат работното место имаат работниците кои имаат професионални заболувања, односно работниците кои претрпеле повреда на работното место.

Доколку работниците искажуваат еднаква успешност, имаат ист степен на стручна подготовка од определен вид на знаење, односно знаење и способност, имаат еднаков работен стаж и слична здравствена состојба, предност да го задржат работното место имаат оние работници кои се со полоша социјално-економска положба.

Член 19

Кога ќе престане потребата за работа на одреден број работници, а дел од работниците со иста стручна подготовка на одреден вид знаење, знања и способности може да се задржи на работа, работодавачот е должен да даде предимство при вработувањето:

- на работничка за време на бременост и со дете до две години;
  - на самохран родител односно усвоител на дете до 7 години;
  - на родител со потешко хендикепирано дете;
  - на инвалид на труд и работници со професионално заболување;
  - на еден од брачните другари што се вработени кај ист работодавач;
  - на претставник на Синдикатот;
  - на работник кој е до пет години пред одене во пензија;
- Ограничувањата од став 1 на овој член не се применуваат за работниците на кои може да им се обезбеди право на пензија со докуп на стаж.

Член 20

Органот од член 17 е должен работниците за чија работа престанала потребата да ги запознае со правата како и со условите и начинот на нивното остварување.

Член 21

Работникот на кој работниот однос му престанал поради технолошки, економски, организациони и сл. причини, по истекот на времето во кое согласно законот остварувал право на парични надоместоци следните две години има предност при вработувањето кај работодавачот каде што му престанал работниот однос, доколку има потреба за работник со иста стручна подготовка и одреден вид занимања, знаење и способност а тој е невработен.

Во случај на реактивирање на правно лице под стечај, предност при вработување имаат невработени работници кои работеле кај тој работодавач, врз основа на утврдени критериуми.

Работно време

Член 22

Работникот кој засновал работен однос со работно време пократко од полното кај два или повеќе работодавачи, правата и обврските од работниот однос ги остварува кај работодавачот каде остварува поголем фонд на работни часови, правата и обврските од работен однос ги остварува според договорот постигнат меѓу работодавачите.

Во случај кога еден од родителите работи со скратено работно време заради неѓа на дете, распоредувањето на работното време се утврдува со договор меѓу работодавачот и работникот.

Член 23

Работниците кои работат на посебно тешки работи и работни задачи и штетни по здравје, имаат право на скратено работно време.

Со колективен договор, односно општ акт се утврдуваат работите за кои се скратува должината на работното време сразмерно на штетното влијание на здравјето и на работната способност на работникот, во согласност со закон.

Годишен одмор

Член 24

Работодавачот е должен да му обезбеди на работникот користење на годишен одмор во траење од најмалку 18 денови.

Должината на годишниот одмор за секој работник поедначно се зголемува:

- по основ на придонес на работникот од работата,
- сложеност на работите на работното место,
- по основ на работен стаж,
- по основ на услови на работа,
- по основ на социјално здравствената состојба (на работникот со преостанатата работна способност, на работник – мајка која има дете до 7 години, самохран родител кај кој живее малолетно дете, на работник со лоша здравствена состојба спрема наодите на надлежен лекар).

Должината на зголемувањето на годишниот одмор од став 2 на овој член и по други основи предвидени со закон, се утврдува со колективен договор, односно општ акт на претпријатието.

Со колективен договор односно општ акт се определува должината на годишниот одмор за работници кои работат во посебни услови на работа во траење подолго од 30 дена.

Ако во календарската година во која се користи годишен одмор, работникот нема една година работен стаж, има право на годишен одмор по 2 работни дена за секој месец поминат на работа.

Член 25

Доколку за време на траењето на годишниот одмор работникот користи боледување, траењето на годишниот одмор се прекинува за време додека трае боледувањето што се докажува со лекарско уверение.

За користење на боледување од став 1 на овој член работникот е должен да го извести работодавачот.

Времето на користењето на преостанатиот дел на годишниот одмор го определува надлежниот орган на работодавачот.

Отсуства

Член 26

Работникот има право на отсуство од работа со надомест на личен доход најмногу 7 дена во текот на годината во следните случаи:

– за склучување на брак	3 дена
– за склучување на брак на деца	2 дена
– за раѓање на дете	2 дена
– за смрт на сопругник или дете	5 дена
– за смрт на родител, брат сестра	3 дена
– за смрт на родител на сопругник	2 дена
– за смрт на дедо или баба	1 ден
– за селидба на семејството од едно во друго место	2 дена
– за селидба на семејството во исто место	1 ден
– за елементарни непогоди до	3 дена

Во случаите од предходниот став, отсуството од работа се определува без оглед на барањето на процесот на работата и се користи во деновите на траењето на основот, врз основа на кој се остварува.

Член 27

Работникот има право на отсуство без надомест на личен доход особено во следните случаи:

- неодојливи лични работи;
- неѓа на член на семејството, која не е медицински индицирана,

- за изградба или поправка на куќа, односно стан,
- за лечење на своја сметка,
- за учество на културни и спортски приредби,
- за учество на конгреси, конференции и сл.
- во други случаи на барање на работниците.

Надлежниот орган односно работодавачот може да го одбие барањето на работникот за отсуство од став 1 на овој член ако отсуството неповолно се одразува на процесот на работата.

Заштита на работниците

Член 28

Работодавачот е должен да ги обезбеди потребните услови за заштита при работа во согласност со законот, колективниот договор и општиот акт.

Работникот остварува заштита на работа во согласност со пропишаните мерки и нормативи за заштита при работа и општиот акт.

Член 29

Работникот има право и должност да се запознае со пропишаните мерки за заштита при работа во врска со работата што треба да ја врши и со организирањето и спроведувањето на заштитата при работа.

Претпријатијата односно работодавецот е должен работникот да го запознае со сите опасности на работа и со правата и обврските во врска со заштитата при работа и условите на работа.

Работникот има право на одбие да работи ако му се заканува непосредна опасност за животот или здравјето, поради тоа што не се спроведени пропишаните мерки за заштита при работа.

Во случај од став 3 на овој член, надлежниот орган во претпријатието односно работодавецот е должен веднаш да преземе мерки за отстранување на непосредната опасност за животот односно за здравјето на работникот.

Член 30

Работодавачот е должен во рокови и на начин кои се утврдени во колективен договор односно општ акт да обезбеди медицински прегледи на работниците заради откривање на професионални заболувања и нивни ефикасни лекувања.

Член 31

Работодавачот е должен да обезбеди здравствено – превентивен програмиран одмор како мерка за заштита на работа и зачувување на здравјето на работниците кои работаат во тешки услови утврдени со колективен договор односно општ акт.

Средствата за оваа намена во целина или делумно ги обезбедува работодавачот.

Член 32

Синдикатот покренува постапка пред надлежните органи доколку работодавачот не ги применува нормативите за заштита на работниците при работа.

Член 33

На работничките распоредени на работа ноќе, согласно закон им се обезбедува:

- оброк (или надомест за оброк),
- организиран превоз или надомест за превоз,
- присуство на стручни работници,
- лекарски преглед на секои 6 месеци и
- други погодности (продолжен дневен и годишен одмор).

Синдикатот има право да го контролира исполнувањето и изведувањето на условите за воведување на ноќна работа.

Во случаите кога не се обезбедени услови од став 1 на овој член, Синдикатот, бара од работодавачот веднаш да се прекине со ноќна работа. Ако барањето не се почитува Синдикатот бара увид за тоа да изврши инспекцијата на трудот.

Член 34

Работодавачот е должен работникот кој во процесот на работа станал инвалид, односно му се намалила работната способност, да го распореди на соодветно работно место во рок од 15 дена по правосилноста на решението со кое се утврдуваат изменетите работни способности на работникот.

Член 35

На работникот помал од 18 години може да му се утврди работно време пократко од полното работно време, но не помалку од 32 часа неделно.

Член 36

Во процесот на работа каде има еднолична работа, се организира микро – паузи како елемент на заштита при работа. Овие одмори не се сметаат во дневната пауза. Видот на работите, времетраењето и распоредот на користењето на овие паузи се утврдува со колективен договор односно општ акт.

Одговорност на работниците**Член 37**

Работникот е должен навремено, дисциплинирано и квалитетно да ги извршува работите и работните задачи сврзани со неговото работно место, во духот на деловниот морал, правилата на стручната и професионалната одговорност, да ги чува средствата на работодавачот и со нив одговорно да располага и да ги користи.

Неодговорното однесување повлекува и одговорност на работникот за сторената повреда на работните обврски согласно Законот за која во зависност од видот и тежината на повредата се изрекува мерката јавна опомена, парична казна или престанок на работниот однос.

Член 38

За дисциплинската одговорност на работникот се применуваат одредбите од законот.

Видот на повредите на работните обврски за кои се изрекува дисциплинската мерка, тежината на повредите, степенот на одговорност, условите, начинот и постапката за утврдување на одговорноста на работникот се уредуваат со колективен договор односно општ акт.

Член 39

При изрекувањето на дисциплинската мерка треба да се има предвид особено: тежината на повредата и нејзините последици, степенот на одговорноста на работникот, условите под кои повредата е направена и сл.

Член 40

Со колективен договор, односно општ акт поблиску се утврдуваат повредите на работните обврски за кои може да се изрекува мерката парична казна и јавна опомена како и околностите и условите под кои тешките повреди на работните обврски ќе се сметаат за повреди за кои ќе се изрекува мерката престанок на работен однос.

Член 41

Степенот на одговорност на работникот за сторената штета и износот на надоместококот на штетата го утврдува органот утврден со колективен договор односно општ акт на работодавачот.

Член 42

Кога работникот во процесот на работа намерно или поради крајно неодговорно однесување направи штета на работодавачот, а висината на штетата не може да се утврди или пак нејзиното утврдување би предизвикало несразмерно високи трошоци, надоместококот на штетата се утврдува во пашален износ во висина на просечна плата на работникот во последните три месеци пред да настане штетата.

Паушалниот износ на штетата го утврдува комисија која ја формира органот утврден во општ акт на работодавачот за секој конкретен случај.

Член 43

Висината на надоместококот за сторената штета може да се намали, или работникот да се ослободи од надоместувањето на истата, ако е направена ненамерно односно ако работникот има совесен однос кон работата.

Заштита на правата на работниците**Член 44**

По приговор на работниците по одлука донесена во прв степен одлучува органот утврден со колективен договор односно општ акт.

Кога работодавачот е физичко лице, по приговор на работникот одлучува работодавачот.

Доколку приговорот е поднесен по одлука со која се изрекува мерката престанок на работен однос, пред донесувањето на одлуката по приговорот се бара мислење од Синдикатот.

Информирање на работниците**Член 45**

Работодавачот обезбедува редовно и навремено информирање на Синдикатот при работниците за:

- годишните и повеќегодишните планови и развој,
- позначајните деловни и развојни решенија што влијаат на економската и социјалната положба на работниците,
- организациони промени,
- годишните деловни резултати,
- Нацрти, односно предлози на општи акти и одлуките со кои, во согласност со колективниот договор се уредуваат правата и положбата на работниците,
- платите, надоместоците и другите примања и станбените прашања согласно колективниот договор односно општиот акт.

Работодавачот ги определува формите на информирање на работниците.

Учество на работниците во управување**Член 46**

Работниците учествуваат во управувањето во согласност со законот, колективниот договор, статутот односно правилата и другите општи акти на работодавачот.

Остварувањето на правата и интересите на работниците врз основа на трудот односно капиталот, согласно став 1 на овој член, се врши преку Синдикатот односно преку друг орган, под услови и начин утврдени со закон, колективен договор, односно општ акт.

Работничкиот совет односно друг соодветен орган на работодавачот, се грижи за остварување на самоуправните права на работниците во согласност со Законот, колективниот договор односно општиот акт како и:

- го следи извршувањето на колективниот договор и на општите акти на работодавачот што се однесуваат на социјалната и економската положба на работниците,
- одлучува за распределбата на делот од добивката што им припаѓа на работниците, распределбата на становите и станбените кредити и одлучува за користењето на средствата за непосредна заедничка потропувачка,
- ги утврдува ставовите на работниците, кои се доставуваат до надлежните органи на работодавачот,
- разгледува и други работи на барање на органите на работодавачот или синдикатот.

Член 47

Во претпријатијата во приватна сопственост со повеќе од 50 работници може да се формира работнички совет.

Работничкиот совет во претпријатието од претходниот став има исти надлежности какви што има според законот и колективниот договор и работничкиот совет во мешовитото претпријатие.

Ако во претпријатието се вработени помалку од 50 работници, сите работници ја вршат функцијата на работничкиот совет.

Член 48

Работодавачот е должен да создава услови за непречено работење на работничкиот совет.

Работничкиот совет има право, во договор со надлежниот орган на работодавачот, да организира работни разговори и да прави потребни консултации заради запознавање со мислењето и ставовите на работниците за подготовка на седниците на работничкиот совет.

Член 49

Членот на работничкиот совет не може да биде повикан на одговорност ниту доведен во понеповолна положба вклучувајќи го и неговото отпуштање од работа, поради својата активност со која се штитат правата на работниците, доколку постапува во согласност со законот, општиот колективен договор, овој колективен договор и општиот акт.

Член 50

Заради учество на седницата на работничкиот совет на членовите им припаѓа надомест на плата, како тоа време да го поминале на работа.

За вршење на функцијата претседателот на работничкиот совет треба да му се овозможи ослободување од работа со надомест на плата.

Работодавачот е должен да обезбедува стручно оспособување на членовите на работничкиот совет за извршување на нивната функција за време на траењето на мандатот.

Работоводни органи и работници со посебни овластувања и одговорности**Член 51**

Потписниците на овој колективен договор, во рамките на овластувањата утврдени со закон, колективен договор и други акти, го штитат остварувањето на правата и обврските на рабоводните органи и работниците со посебни овластувања и одговорности на работодавачот утврдени во статутот, правилата или друг акт, доколку работат во согласност со закон, колективен договор и друг акт.

Услови за работа на Синдикатот**Член 52**

Активноста на Синдикатот не може да се ограничи со одлуки на органите, односно работодавачот.

Член 53

Работодавачот е должен да му создава услови за работење и дејствување на Синдикатот согласно законот како и:

- на барање на Синдикатот да му доставуваат податоци и информации за оние прашања што имаат најнепосредно влијание на материјалната и социјалната положба на членовите на Синдикатот (работниците), како и информации за општествено-економската, материјалната и социјалната положба на работниците од работа и работниот однос согласно член 45 на овој договор;

- да дава мислење и предлози во постапката на донесување на одлуки и решенија што имаат битно влијание на материјалната и социјалната положба на работниците, а органот на работодавачот да ги разгледува мислењата и предлозите во присуство на претставник на Синдикатот;

- да дава мислења во постапката за утврдување на одговорноста на работникот за сторени повреди на работната должност и работните обврски, како и застапување на работниците пред надлежните органи на работодавачот и надвор од него;

- стручни, административни и технички услови за работа на Синдикатот за остварување на синдикалните функции во согласност со надлежните органи на работодавачот и за собирање и уплата на синдикалната членарина;

- на претставникот на Синдикатот треба да му се овозможи непречено комуницирање со претставниците на органот на управување, директорот, функционерот и работодавачот, како и да им се дозволи пристап на работни места кај работодавачот, кога тоа е неопходно за остварување на функциите на Синдикатот.

Член 54

Претставникот на Синдикатот не може да биде повикан на одговорност ниту доведен во понеповолна положба, вклучувајќи го и неговото отпуштање од работа за време на мандатот и две години потоа, поради синдикални активности со кој се штитат правата и интересите на работниците, доколку поставувал во согласност со законот, општиот колективен договор, овој договор и општиот акт.

Член 55

На претставникот на Синдикатот треба да му се овозможи ослободување од работа за негово оспособување и ефикасно вршење на функциите на Синдикатот.

Овластениот претставник на Синдикатот на ниво на работодавачот се ослободува од работните обврски на работното место заради извршување на функциите на Синдикатот нај-

многу до 40 часа, претставникот на работната организација до 20 часа, а претставникот на подружницата до 10 часа во текот на месецот ако тоа е предвидено со колективен договор односно општ акт на работодавачот.

За тоа време претставникот на Синдикатот има право на надомест на плата во висина на неговата плата.

Начинот и времето на користењето на слободните саати на синдикалниот претставник се уредува со колективен договор односно општ акт на работодавачот.

Член 56

Кај работодавачот со над 500 членови на Синдикатот, претставникот на Синдикатот функцијата ја обавува професионално, ако тоа е предвидено со колективен договор односно општ акт. За тоа време му припаѓа плата во висина на онаа што ја остварувал пред отпочнувањето на функцијата, но не помалку од основната плата што ја добиваа работниците од VII степен на сложеност. Неговата плата се валоризира со остварен пораст на платите кај работодавачот и има право на плата по основ на учество во добивката.

Член 57

Правата, обврските и одговорностите на синдикалниот претставник од работниот однос се уредуваат со колективен договор односно општ акт, во согласност со Синдикатот.

Остварување на правото на штрајк**Член 58**

Правото на штрајк работниците го остваруваат според Правилата за штрајк на Советот на ССМ во согласност со закон.

За време на штрајкот, работниците имаат право на надомест, согласно колективен договор, односно општ акт но не помалку од 60% од најниската плата утврдена со овој колективен договор.

III. ПЛАТИ, НАДОМЕСТОЦИ НА ПЛАТИТЕ И ДРУГИ ПРИМАЊА**Плати****Член 59**

Платата на работникот се состои од плата за извршена работа, плата од учество во добивката и надоместокот на плата.

Платите се пресметуваат во нето износ.

Придонесите и даноците на платите на работниците ги плаќа работодавачот.

Плата за извршена работа**Член 60**

Платата на работникот за полно работно време утврдена врз основа на сложеноста на работните задачи не може да биде помалка од најниската плата утврдена за одделни степени на сложеност според член 63 од овој договор која работодавачот е должен да ја исплати на работникот.

Член 61

Најниска плата со која се обезбедува социјална и материјална сигурност на работникот и на неговото семејство, договорно ја утврдуваат и објавуваат потписниците на договорот, најдоцна до декември во тековната година за наредната година.

Најниската плата за полно работно време за март 1992 година изнесува 21.138,20 денари.

Најниската плата од став 1 на овој член се усогласува најмалку еднаш квартално со пораст на трошоците на живот во однос на декември од предходната година, односно месечно, доколку месечниот пораст на трошоците на живот е над 5% според податоците на Републичкиот завод за статистика, што се објавува до 10-ти во месецот за претходниот месец.

Член 62

Работодавачот кај кога настанале потешкотии во работењето, врз основа на изготвена програма со која се обезбедува надминување на настанатите проблеми и мислење од Синдика-

тот, може да утврди отстапување на најниската плата утврдена со член 61 од овој колективен договор, со тоа што отстапувањето од најниската плата за најнизок степен на сложеност не може да изнесува повеќе од 20% од износот на најниската плата утврдена со овој колективен договор, а намалувањето не може да трае подолго од 6 месеци.

Потписниците на овој колективен договор кога се присутни објективни околности кои битно ги нарушуваат тековните на репродукцијата во одредени групации, можат за односните групации односно работодавачи отстапувањето од став 1 да го зголемат, доколку се оцени дека тоа е услов за избегнување на отворање стечајна постапка.

Работодавачот е должен на крајот на тековната година, доколку финансиските резултати по годишната пресметка тоа го овозможуваат, на работниците да им изврши исплата на помалку исплатените плати во смисла на ст. 1 и 2 од овој член.

Член 63

Најниската плата на одделни степени на сложеност на работи и работни задачи претставува основна плата.

Основната плата за одделни степени на сложеност се утврдува така што најниската плата утврдена согласно член 61 од овој договор се множи со коефициентите за одделните степени на сложеност:

Коефициентите на групите на сложеност на работите и задачите според школската подготовка односно квалификација која се бара за нив се:

I	НКВ	- 1,00
II	ПКВ	- 1,20
III	КВ 1	- 1,30
IV	ССС	- 1,50
V	ВКВ	- 1,70
VI	ВШС	- 1,90
VII	ВСС	- 2,30
VIII	М-р	- 2,70
IX	Д-Р	- 3,00

I-ва група на работи и задачи, подразбира едноставно рутинска работа која не бара посебно образование, односно квалификација. Во оваа група се работи и задачи на кои работат неквалификувани работници и работници кои не стекнале никаква додатна обука.

II-ра група на работи и задачи, подразбира помалку сложени работи и задачи, односно работа со помош на едноставни средства за работа за кои се доволни писмени упатства, односно интерна полуквалификација. За вршење на овие работи потребно е образование од втор степен – ПК.

III-та група на работи и задачи подразбира средно сложени работи и задачи на кои работата се повторува, со повремени појава на нови работи и задачи. Извршувањето на овие работи и задачи бара образование на ниво на квалификуван работник.

IV-та група, подразбира сложени и поразновидни работи и задачи за чие извршување се потребни консултации. Тука спаѓаат работи кои ги обавуваат квалификувани работници со завршено тригодишно училиште и поголемо работно искуство, односно ВКВ работници (со интерна квалификација), потоа работници со средна стручна подготовка.

V-та група, подразбира посложени работи и задачи кои бараат повисок степен на самостојност во работата. Тука спаѓаат работи кои ги обавуваат ВКВ работници кои ВКВ квалификацијата ја стекнале во редовни образовни институции, потоа работници кои обавуваат работи кои покрај средна школска подготовка имаат завршено курсеви, специјалности и слично.

VI-та група, подразбира сложени и специјализирани работи кои се извршуваат на разни машини и средства, работи на оперативно и стручно водење на работниот процес, аналитичко пратење на производството, специјални и административни работи. За обавување на овие работи е потребно образование на ниво на виша стручна подготовка.

VII-та група, подразбира сложени и мошне сложени разновидни задачи кои бараат иницијативност и креативност на работникот. Тоа се посложени работи на стручно водење, припрема на анализата, контрола и организација на работниот процес. За обавување на овие задачи е неопходно образование на ниво на висока стручна подготовка.

VIII-та група, подразбира најсложени работи и задачи за што е неопходно специјалистичко знаење, заради извршување на високо стручни и сложени работи вклучувајќи и работи во

научно – истражувачките проекти. За вршење на овие задачи е потребно образование на ниво на висока стручна подготовка и завршен специјалистички програм на образование или магистратура.

IX-та група, подразбира најсложени работи и задачи со најголемо знаење за водење на процесот на производство на стопанисувањето, креативни и работни задачи, истражувачки труд и друго за чие извршување се неопходни одредени високи специјализации, докторат на наука.

Со колективниот договор на претпријатието групите на сложеноста на работите и задачите можат да се разработат во повеќе подгрупи во зависност од знаењето и специфичноста на работите и работните задачи.

Член 64

Со колективен договор односно општ акт работодавачот ги утврдува нормативите – стандардите за работа, односно реално очекуваните ефекти од работењето со кои се запознаваат работниците.

Резултатите од работењето на работникот ги утврдува односно оценува работникот кој го води и организира процесот на работата односно работодавачот.

Во случај кога поголем број работници не ги исполнуваат утврдените норми и нормативи Синдикатот покренува барање за нивно преиспитување. Доколку Синдикатот не се согласува со извршеното преиспитување кај работодавачот, се бара мислење на соодветна стручна институција.

Со колективен договор, односно општ акт може да се утврдуваат посебни нормативи врз основа на кој работникот може да му се исплати поголема плата од најниската плата за одделен степен на сложеност предвидено со член 63 од овој договор за што со работникот се склучува посебен договор.

Член 65

Основната плата на работникот се зголемува кога работникот работи во услови на потешки од нормалните за дотичното работно место. Со колективниот договор односно општиот акт се утврдуваат условите за работа потешки од нормалните за одделни работни места и процентот за зголемувањето.

Како потешки услови за работа, во смисла на став 1 од овој член, се сметаат: влага, бучава, опасност од инфекција, височина, прашина, зрачење, температура, чад, работа под земја и други специфичности.

Член 66

Основната плата на работникот се зголемува најмалку по час:

– за прекувремена работа	35%
– за работа ноќе	35%
– за работа во турнус	5%

За работа во денови на празници утврдени со закон работникот има право на надомест на платата што му припаѓа кога во тие денови не работи и плата за поминатите часови на работа зголемени за 50%.

Додатоците меѓусебно не се исклучуваат.

Член 67

Работникот има право и на 0,5% додаток на основната плата за секоја година работен стаж.

Член 68

Работникот кој со спогодба времено е распореден кај друг работодавач, на работно место кое одговара на неговиот степен на стручна подготовка, не може да добива пониска плата од основната плата што ја имал пред распоредувањето.

Член 69

Работникот со намалена работна способност предизвикана од старост и истоштеност, а кој е 5 години пред одене во пензија и е распореден на помалку вредувано работно место, добива плата во височина на основната плата од претходното работно место, валоризирана со тековниот пораст на платите кај работодавачот.

Плата од учество во добивка

Член 70

Работникот има право на плата и по основ на остварена добивка, согласност со закон, колективен договор односно општ акт.

Работодавачот однапред го определува делот од добивката што ќе се распределува за плати и за тоа го известува Синдикатот.

Член 71

Поединечното учество на секој работник во распределбата на делот од добивката за плати е сразмерно на учеството на неговата плата во вкупните средства за плати во пресметковниот период за кој се утврдува добивката. Добивката може да се исплатува и во вид на акции.

Во платата на работникот во смисла на став 1 од овој член не се засметуваат надоместоците на плата.

Член 72

За работоводниот орган и работниците со посебни овластувања и одговорности утврдени со Статутот или друг општ акт на работодавачот неважи делот од овој договор со кој се регулираат платите.

Платите на лицата од став 1 на овој член ги определува органот што ги избрал.

Надоместоци на плата

Член 73

На работникот му припаѓаат надоместоци на плата за:

- годишен одмор,
- празници согласно закон,
- одсуство од работа согласно колективен договор односно општ акт,
- стручно оспособување и преквалификација, односно доквалификација согласно потребите на работодавачот,
- чекање на работа (застој на работниот процес без вина на работникот),
- други случаи утврдени со колективен договор односно општ акт.

Надоместокот на плата на работникот во случај на став 1 од овој член се утврдува во височина на исплатената плата на работникот за периодот утврден со колективен договор односно општ акт, кој не може да биде подолг од последните три месеци.

Надоместокот на плата од став 1 на овој член, алинея 4, се валоризира со просечниот пораст на платите кај работодавачот.

Член 74

Надоместокот по основ на придонесот на зголемувањето на доходот и добивката од иновации, рационализации и други видови творештво се утврдува најмалку во износ од 10% од нето годишната добивка што се остварува од примената на иновацијата, рационализацијата или друг вид творештво врз основа на договор склучен меѓу работникот и работодавачот.

Член 75

За време на приправничкиот стаж на работникот му припаѓа најмалку 79% од основната плата предвидена за работното место за кое се оспособува.

На приправник волонтер за вршење на работите и работните задачи му се исплатува паричен надоместок на товар на средствата на организацијата надлежна за работите на вработувањето во висина утврдена со нејзин акт.

Член 76

На учениците и студентите за време на задолжителна производна работа и практика им припаѓа надоместок доколку тоа е утврдено со колективен договор односно општ акт.

Учениците и студентите имаат право на исхрана и превоз до и од работа каде се тие организирани.

Член 77

Работодавачот со колективен договор односно општ акт ги утврдува условите и околностите во кој може да се организира привремен принуден одмор.

На работникот за време на принудниот одмор му припаѓа надоместок на плата најмалку 80% од основната плата што ја остварил во претходниот месец со надоместок за работен стаж.

Член 78

За време на временна неспособност за работа до 7 дена работникот има право на надоместок на плата во висина од

70% од 15 дена, почнувајќи од првиот ден на боледувањето, 80% и до 60 дена за сите денови, 90% од просечната плата на работникот исплатена во претходниот месец.

За професионалните заболувања и повредите на работа и за другите случаи утврдени со закон, надоместокот се утврдува во височина од 100% од основната утврдена во став 1 на овој член.

Други приманања

Член 79

Работникот има право на одделни надоместоци и приманања во висина утврдена со овој договор.

Основната за пресметување на надоместоците и другите приманања на работниците претставуваат просечната месечна плата во стопанството на Републиката исплатена во претходните три месеци.

Висината на одделните надоместоци и приманања се утврдува во процент од основната и тоа:

- 25% за регрес за исхрана доколку општествената исхрана не е организирана,
- 100% за регрес за годишен одмор,
- 8% за дневници за службени патувања, а за странство во висина што е пропишана за работниците во органите на управата,
- 60% за одвоен живот од семејството.

Покрај надоместоците од став 3 на овој член на работникот му се исплатува и:

- трикратен износ од основната при заминување во пензија,

– теренски додаток во зависност од обезбедените услови за престој на работникот на терен (сместување, исхрана и сл) согласно колективен договор односно општ акт.

– трошоци за превоз во локалниот јавен сообраќај до и од работа над 2 километра само во случај кога нема организирано превоз, а превозот како услов при работа е утврден со колективен договор односно општ акт кај работодавачот.

– до 30% од цената на литар гориво за соодветно возило по поминат километар со патен налог за надомест на трошоците за користење на сопствен автомобил.

– во случај на смрт на работник или на член на семејно домаќинство, за потешки последици од елементарни непогоди, како и за подолго боледување, надоместок чија височина се утврдува со општ акт на работодавачот при што не може да биде помала од основната од став 2 на овој член.

– во случај на селидба за службени потреби, во висина на трошоците за селиње.

– јубилејни награди за најмалку 10 години работа кај ист работодавач, во висина на основната од став 2 на овој член, доколку е утврдена со колективен договор односно општ акт.

Дневниците за службени патувања, регресот за исхрана и теренскиот додаток меѓусебно се исклучуваат.

Надоместокот за одвоен живот и теренскиот додаток меѓусебно се исклучуваат.

Член 80

На работникот му припаѓа испратнина во случај кога е прогласен за технолошки или економски вишок и писмено изјави дека сака да му престане работниот однос и дека трајно ќе го реши вработувањето и таа не може да биде помала од 24 просечни месечни плати.

Основната за пресметката на овој надоместок престава во просечна месечна плата кај работодавачот остварена во тримесечието во кое се остварува правото на испратнина.

IV. УСОГЛАСУВАЊЕ НА СТАВОВИТЕ И РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ

Член 81

За решавање на недоразбирања меѓу учесниците на овој колективен договор што неможат да се решат со меѓусебно спогодување се формира комисија за усогласување.

За недоразбирање во смисла на став 1 на овој член се смета нерешено правно или друго прашање кое произлегува од примената на колективниот договор или кое ќе настане како последица од неприфаќање на предлог за измени и дополнувања на колективниот договор доколку учесниците имаат различни мислења во поглед на неговото решавање.

Член 82

Секој од учесниците именува два члена во комисијата за усогласување.

Членовите на комисијата спогодбено именуваат претседател.

Член 83

Постапката за усогласување во случаите од член 81 започнува на барање на еден од учесниците на овој колективен договор.

Член 84

Усогласувањето е неуспешно ако еден од учесниците писмено изјави, но не пред почетокот на усогласувањето дека истото го смета за неуспешно.

Секое усогласување што учесниците ќе го постигнат мора да биде во писмена форма.

Со донесените решенија при усогласувањето се дополнува или изменува колективниот договор.

Член 85

Ако постапката за донесување е неуспешна, спорот ќе се решава пред арбитража.

Бројот на арбитражите е непарен.

Секој од учесниците именува еднаков број на арбитражи, а најмалку еден.

Претседателот на арбитражата го именуваат арбитражите спогодбено од редот на научни и стручни работници.

Арбитражата одлучува со мнозинство гласови од вкупниот број членови. Одлуката на арбитражата е конечна. На постапката пред арбитражата се применуваат одредбите за избраните судови од Законот за процесната постапка.

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**Член 86**

Овој колективен договор важи една година од денот на склучувањето.

Одредбите на овој договор не се применуваат на односите кои на поинаков начин се уредени со постојните и другите закони или прописи.

Учесниците можат во било кое време спогодбено да го изменат договорот.

Член 87

Секој учесник може да предложи измени и дополнувања на колективниот договор.

Предлогот образложен во писмена форма се доставува до другите учесници, кои се должни да се изјаснат по предлогот во рок од 30 дена.

Во случај ако другите учесници не го прифатат предлогот за промени или не се изјаснат по предлогот во рок од став 1 на овој член, по претходно неуспешно усогласување, учесникот – предлагач може да започне постапка пред арбитража.

Член 88

Учесниците во колективните договори од претпријатијата од стопанството се должни одредбите на истиот да ги усогласат со овој колективен договор во рок од два месеца од денот на влегувањето во сила на овој колективен договор.

Работодавачите се должни да ги усогласат општите акти со одредбите на овој договор, односно да донесат колективен договор во рок од 4 месеци од денот на влегување во сила на договорот.

Со општите акти од став 2 на овој член се утврдува дали ќе се склучат договори за работа согласно член 9 на овој колективен договор и со работниците кои се во работен однос.

Член 89

Учесниците се должни да го спроведуваат и следат остварувањето на колективниот договор.

За толкување на одредбите на договорот учесниците формираат комисија.

Секој од учесниците на колективниот договор именува го два члена во Комисијата за толкување на одредбите од договорот.

Член 90

Колективниот договор се регистрира кај надлежниот републички орган на управата.

Член 91

Овој колективен договор влегува во сила осмиот ден од денот на неговото објавување во „Службен весник на Република Македонија“.

Синдикат на работниците

од текстилната, кожарската и чевларската индустрија на Македонија

Претседател,

Милица Љубецкиј, с.р.

Стопанска комора на Македонија

Собор за кожарско-преработувачка индустрија

Претседател,

Крсте Костески, с.р.

ОПШТИ АКТИ НА ФОНДОВИТЕ И ЗАВОДИТЕ**48.**

Врз основа на член 142 став 1 точка 4-а во врска со член 113 од Статутот на Самоуправната интересна заедница на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 34/84, 33/86, 22/89 и 25/90), Управниот одбор на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 29 јуни 1992 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ВИДОВИТЕ, ОБЕМОТ, УСЛОВИТЕ И НАЧИНОТ НА ОСТВАРУВАЊЕТО НА ОПШТЕСТВЕНИОТ СТАНДАРД НА КОРИСНИЦИТЕ НА ПЕНЗИЈА ВО ФОНДОТ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА ВО 1992 ГОДИНА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ**Член 1**

Со оваа одлука се определуваат видовите, обемот, условите и начинот на остварувањето на општествениот стандард на корисниците на пензија, како и обезбедувањето на средства за таа намена.

Член 2

Општествениот стандард на корисниците на пензија опфаќа: решавање на станбените потреби и помагање на одморот и рекреацијата на корисниците на пензија.

Член 3

За остварување на видовите на општествениот стандард на корисниците на пензија од член 2 на оваа одлука Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија (во натамошниот текст: Фонд), издвојува средства во износ што се утврдува со финансискиот план на Фондот.

Средствата од став 1 на овој член се распоредуваат за:

– решавање на станбените потреби на корисниците на пензија во висина од 0,08 насто од исплатените пензиски примања;

– помагање на одморот и рекреацијата на корисниците на пензија во висина од 0,76 насто од исплатените пензиски примања.

II. РЕШАВАЊЕ НА СТАНБЕНИТЕ ПОТРЕБИ**Член 4**

Решавањето на станбените потреби на корисниците на пензија се врши преку:

– сместување на корисниците на пензија во домовите за живеење на корисниците на пензија и доделување на станови под кирија со кои располага фондот;

– субвенционирање на пансионските услуги во домовите за живеење на корисниците на пензија;
 – инвестиционо одржување на домовите за живеење на корисниците на пензија и на клубовите за дневен престој на корисниците на пензија што се во сопственост на Фондот.

Член 5

Решавањето на станбените потреби на корисниците на пензија од член 4 став 1 алинеја 1 се остварува под критериуми, услови и на начин утврдени со посебен акт што го донесува Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, со претходно мислење на Републичкиот одбор на Сојузот на пензионерите на Македонија и Републичката конференција на Сојузот на трудовите инвалиди на Македонија.

Член 6

Субвенционирањето на пансионските услуги за корисниците на пензија сместени во домовите од член 4 став 1 алинеја 2 на оваа одлука се врши врз основа на договорената пансионска цена на услугите и учеството на фондот во цената според висината на пензиските примања како и другите приходи за корисниците на пензија.

Критериумите и условите за субвенционирање на пансионските услуги се утврдуваат со посебен договор што го склучуваат Управниот одбор на Фондот и надлежниот орган на управување на домовите по предлог на Комисијата за општествен стандард на корисниците на пензија.

Член 7

За неопходното инвестиционо одржување на станбениот дел во домовите за живеење на корисниците на пензија и клубовите за дневен престој на корисниците на пензија сопственост на Фондот, Фондот може да учествува во обезбедување на средства и тоа доколку средствата што се издвојуваат од станарината за оваа намена не се доволни.

За висината на средствата од став 1 на овој член одлучува Управниот одбор на Фондот на предлог од Комисијата за општествен стандард на корисниците на пензија, а врз основа на поднесено барање. Со барањата од претходниот став се доставуваат соодветни докази за оправданоста и за висината на потребните средства.

Контрола за наменското користење на одобрените средства врши Фондот.

III. ПОМАГАЊЕ НА ОДМОРОТ И РЕКРЕАЦИЈАТА

Член 8

Фондот обезбедува средства за помагање на одмор и рекреацијата и тоа за:

1) покривање на дел од трошоците за користење на одмор и рекреација на корисниците на пензија (регрес за одмор) во висина од 97,8 насто од вкупно издвоените средства за помагање одморот и рекреацијата;

2) партиципирање во пансионските цени на услугите во претпријатијата за одмор и рекреација основани од Фондот во висина од 2,2 насто од вкупно издвоените средства за оваа намена.

1. Регрес за одмор

Член 9

Право на регрес за одмор имаат корисниците кои со право на пензија се здобиле до 31 декември претходната година.

Право на регрес за одмор имаат и корисниците кои со право на пензија се здобиле во тековната година само ако таков надоместок не им е исплатен пред заминувањето во пензија.

Член 10

Висината на регресот за одмор ја утврдува Управниот одбор на Фондот на предлог на Комисијата за општествен стандард.

2. Партиципација

Член 11

За користење одмор на корисниците на пензија се обезбедува партиципација во пансионската цена на претпријатијата за одмор и рекреација чиј основач е Фондот (во натамошниот текст: претпријатија) и тоа:

- за корисниците чија пензија е во висина до граничниот износ на најниското пензиско примање - 60 насто од пансионската цена на услугите,

- за корисниците чија пензија е во висина до просечната пензија во Републиката - 40 насто од пансионската цена на услугите, и

- за останатите корисници на пензија - 20 насто од пансионската цена на услугите.

Член 12

Партиципација од член 10 на оваа одлука се признава најмногу до 10 дена во годината и тоа на секои три години.

Корисникот на пензија кој го искористил правото на одмор со партиципација може и пред истекот на рокот од став 1 на овој член да користи одмор во претпријатијата под услов да ја плати утврдената пансионска цена и да има слободни капацитети.

Од износот на партиципацијата се одзема износот што корисникот на пензија го добил во тековната година како регрес за одмор.

Член 13

Висината на партиципацијата се определува врз основа на износот на пензијата за месецот што ќе го утврди Комисијата за општествен стандард на корисниците на пензија.

Висината на просечната пензија од член 11 став 1 алинеја 2 на оваа одлука ја утврдува Комисијата за општествен стандард,

Член 14

Цената на пансионските услуги во одморалиштата на Фондот секоја година ја утврдуваат заеднички Комисијата за општествен стандард на корисниците на пензија и соодветниот орган на одморалиштето со посебен договор.

Член 15

Корисникот на пензија е должен 15 дена пред почетокот на користењето на одморот да уплати најмалку 30 насто од цената на услугата во претпријатието.

Член 16

Плановите за користење на одморите заеднички ги утврдуваат Стручната служба на Фондот и соодветните органи на одморалиштата на Фондот.

IV. ОРГАНИ И ПОСТАПКА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВА ОД ОПШТЕСТВЕНИОТ СТАНДАРД

Член 17

За спроведување на општествениот стандард на корисниците на пензија во општината се формира одбор за општествен стандард на корисниците на пензија (во натамошниот текст: општински одбор) составен од 7 члена и толкав број на заменици.

Во одборот од претходниот став по тројца членови делегираат општинското здружение на пензионерите и општинското здружение на трудовите инвалиди и еден член од стручната служба на пензиското и инвалидското осигурување од подрачјето на општината.

Доколку на подрачјето на општината постои единствена асоцијација на корисниците на правата одборот се формира од 6 корисници на права и еден член од стручната служба на пензиското и инвалидското осигурување од подрачјето на општината.

Член 18

По исклучок од член 17 на оваа одлука, спроведувањето на општествениот стандард во делот што се однесува на решавањето на станбените потреби на корисниците на пензија преку нивно сместување во домовете за живеење на пензионери и доделување на станови на користење за подрачјето на град Скопје го врши посебен одбор за решавање на станбените прашања на корисниците на пензија, составен од 7 членови и ист број на заменици.

Членовите на Одборот од став 1 на овој член ги именува Управниот одбор на Фондот по предлог на петте општински асоцијации на корисниците на пензија кои делегираат по еден член, Градскиот сојуз на општинските здруженија на пензионерите и трудовите инвалиди на град Скопје кој делегира еден член и еден член од Стручната служба на пензиското и инвалидското осигурување на подрачната единица во Скопје.

Член 19

Одборот од член 17 и 18 на оваа одлука ги врши следните работи:

- одлучува за сместување на корисници на пензија во домовете за живеење, односно за давање стан на користење под кирија;

- решава за користење одмор на корисниците на пензија до одморалиштата со право на партиципација.

Член 20

Остварување право на сместување во дом за живеење, односно давање стан на користење, како и право на одмор се врши врз основа на барање од корисникот на пензија кое се однесува преку подрачната единица на Стручната служба на Фондот до општинскиот одбор.

Со барањето се доставуваат и докази за исполнети услови.

За правата од став 1 на овој член одлучува општинскиот одбор.

Член 21

За жалбите изјавени против решенијата од член 19 на оваа одлука одлучуваат претседателствата на општинските сојузи на пензионерите со општинските сојузи на трудовите инвалиди.

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 22

Постапката за одобрување користење на одмор и рекреација на корисниците на пензија во 1992 година (распишување огласи, донесување на решенија) ја спроведуваат општинските одбори за општествен стандард на корисниците на пензија формирана со одлука на Извршниот одбор на Собранието на Самоуправната интересна заедница на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија.

Член 23

Со донесувањето на оваа одлука престануваат да важат Одлуката за обемот, условите, видовите и начинот на остварување на општествениот стандард на корисниците на пензија во Самоуправната интересна заедница на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија од 1990 година и Одлуката за дополнување на Одлуката за обемот, условите, видовите и начинот на остварувањето на општествениот стандард на корисниците на пензија во Самоуправната интересна заедница на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија од 1991 година

Член 24

Оваа одлука влегува во сила првиот нареден ден од денот на донесувањето и ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 08-1903
29 јуни 1992 година
Скопје

Претседател,
Владо Додевски с.р.

Огласен дел

ЗАГУБЕНИ ПЕЧАТИ

Загубените тркалезен печат и штембил под назив: „Претпријатие за трговија на мало и големо со прехранбени и непрехранбени производи „Југо-Мак“ Ц.О. – Скопје“ се огласуваат за неважни. (1816)

Загубените печат и штембил под назив: „Претпријатие за внатрешен промет на големо и надворешна трговија извоз-увоз „Еврокомерц“ Ц.О. – Скопје“ се огласуваат за неважни. (1817)

Загубените тркалезен печат и штембил под назив: „ППУ-ИИ Латово Комерц“ со ц.о. – Македонски Брод“ се огласуваат за неважни. (1818)

Загубениот тркалезен печат под назив: „Претпријатие за промет на големо и мало „Елан-Комерц“-Скопје“ се огласува за неважен. (1819)

Загубениот тркалезен печат под назив: „Претпријатие за трговија на големо и мало „Диес“ – ц.о., увоз-извоз – Скопје“ се огласува за неважен. (1865)

Загубените тркалезен печат и штембил под назив: „Претпријатие за трговија и услуги „Маритане“ – Скопје“ се огласуваат за неважни. (1866)

Загубените тркалезен печат и штембил под назив: „Претпријатие за трговија на големо и мало „Гранд-Промет“ д.о.о. – експорт-импорт – Скопје“ се огласуваат за неважни. (1867)

Загубениот тркалезен печат под назив: „Претпријатие во приватна сопственост за увоз и трговија на големо и мало „Горан-Микро Електроника“ ц.о. – Скопје“ се огласува за неважен. (1890)

Загубениот тркалезен печат под назив: „Г.Т.П. „Бау Инжињеринг“ увоз-извоз-Скопје“ се огласува за неважен. (1891)

Загубениот тркалезен печат под назив: „Трговско претпријатие експорт-импорт со П.О. „Евро-Кар“ бр. 2, ул. „Прилепска“ бб, Битола, се огласува за неважен. (1866)

Печатите под назив: „Акционерско друштво во мешовита сопственост за надворешно трговски промет и трговија на големо и мало „Индустимпекс“ ц.о. 2“ се огласува за неважен. (1820)

Тркалезен печат со стандардна големина, четвртост мал печат и штембил под назив: „Акционерско друштво во мешовита сопственост за надворешно-трговски промет и трговија на големо и мало „Индустимпекс“ Ц.О. – Скопје“ се огласуваат за неважни. (1865)

МАЛИ ОГЛАСИ

Се огласуваат за неважни следните загубени документи:

Чековна картичка бр. 104264-19 и чекови од бр. 463162 до 463166 и од 495482 до 495491, издадени од Комерцијална банка а.д. – Скопје на име Живко Аврамовски, с. Стенче, Тетово. (1762)

Тековна сметка бр. 2863-18 и серија чекови од бр. 242685 до 242690 (6 чека), издадени од Стопанска банка А.Д. – Скопје на име Зорац Димов, ул. „Козара“ бр. 6, Скопје. (1763)

Чекови од бр. 4271028 до 4271030 и од бр. 5616501 до 5616520, од тековна сметка бр. 0009808476, издадени од Комерцијална банка а.д. – Скопје на име Стојановски Гоце, ул. „Гемидиска“ бр. 73, Скопје (1764)

Тековна сметка бр. 89516/22 и чекови од бр. 538122 до 538131 (10 чека) и од бр. 572962 до 572971 (10 чека), издадени од Комерцијална банка а.д., Скопје на име Насески Сашо, ул. „Вера Радосављевски“ бр. 66 Скопје (1765)

Тековна сметка бр. 00396349/51 и чекови од бр. 386578 до 386585 (8 чека), издадени од Комерцијална банка а.д. – Скопје на име Митреска Тодорка, ул. „Мите Богоевски“ бр. 23, нас. Лисиче, Скопје (1766)

Чекови бр. 365324 и 365325 од тековна сметка 14000-43, издадени од Комерцијална банка а.д. – Скопје на име Мицеска Милева, ул. „Партизански одреди“ бр. 18-2/12, Скопје. (1767)

Чек бр. 00512221 од тековна сметка бр.0044894-49, издадена од Комерцијална банка а.д. – Скопје на име Виктор Петровски, ул. „Тошо Караџа“ бр. 9, влез 1 стан 2, Скопје. (1768)

Решение за работа УП. бр. 12-8384 од 23.IX.1991 година, на име Славка Николкиќ, Скопје. (1769)

Решение за работа УП. бр. 12-6256, на име Сливјановска Виолета, ул. „Иво Лола Рибар“ бр. 36, Скопје, (со регистарски бр. 1125). (1770)

Патна исправа бр. МБ 974474, издадена од УВР – Кичево на име Владо Блажески, с. Другово, Кичево. (1771)

Патна исправа бр. МБ 905721/91, издадена од УВР – Скопје на име Ибраим Амети, С. Глуново, Скопје (1772)

Патна исправа бр. МБ 66763/89, издадена од УВР – Скопје на име Захит Захитовиќ, ул. „Бајрам Шабани“ бр. 16, Скопје. (1773)

Патна исправа бр. МБ 863319, издадена од УВР – Куманово на име Ибраими Амини, С. Ропалце, Куманово. (1774)

Патна исправа бр. МБ 857554/90, издадена од УВР – Скопје на име Димитар Филиповски, ул. „Франклин Рузвелт“ бр. 50-а – II/19, Скопје. (1775)

Воена книшка, на име Ружди Куртиши, ул. „Веселин Маслеша“ бр. 10, Куманово.

Патна исправа бр. МБ 394719, издадена од УВР – Прилеп на име Митре Кројоски, ул. „К. Пажмакоски“ бр. 24/1, Прилеп. (1485)

Тековна сметка бр. 1550-32097-8 и чекови од бр. 877697 до 877701; од 865028 до 865031; од 877692 до 877696 и 769774, 742010, 742002 (17 чека) на име Ристевски Гоце, ул. „Владимир Назор“ бр. 64, Битола. (1601)

Чекови од бр. 1023362 до 1023369 и од 1088590 до 1088593 од тековна сметка бр. 35957-4, издадени од Југобанка на име Стрезоски Димитрија с. Бистрица, Битола. (1602)

Тековна сметка бр. 1550353325 и чек бр. 1012178 на име Кековски Миле, с. Могила, Битола.

Чекови од бр. 192 до 197, тековна сметка бр. 2874/05, издадени од Комерцијална банка а.д. – Скопје на име Никола Савевски, Скопје. (1803)

Чековна картичка бр. 84747-05 и чекови од бр. 164022 до 164030, издадени од Комерцијална банка а.д. – Скопје на име Љубе Томановски, Скопје. (1804)

Чекови бр. 369828820, 36982817, 36982819, 36982813, 36982818, издадени од Стопанска банка – Скопје на име Цветкоска Спаса, Прилеп. (1805)

Чекови од бр. 165026 до 165034 и 239919, 239920, 309825, од 309833 до 309835, 309837, 309838, од 309840 до 309842, 457307, 457308, до 457310 до 457313, од 457315 до 457320, 457323 и 457324, издадени од Комерцијална банка а.д. – Скопје на име Горе Јовановски, Скопје. (1806)

Чекови од бр. 584707 до 584710, издадени од Комерцијална банка а.д. Скопје на име Никола Христовски, Скопје. (1807)

Чековна картичка бр. 20274/80 и чекови од бр. 326623 до 326632, издадени од Комерцијална банка а.д. – Скопје на име Кирил Петковски, Скопје. (1808)

Чековна картичка бр. 20266/72, издадена од Комерцијална банка а.д. – Скопје на име Димитрија Ристевски, Скопје. (1809)

Решение УП. бр. 14-1654 од 21.III.1991 год., на име Бранко Пајиќ, Скопје. (1810)

Решение УП. бр. 11-5446 од 31.X.1990 година, на име Асан Бајрам, Скопје. (1811)

Решение УП. бр. 12-4493 од 9.V.1990 год. за уговорителска дејност, на име Раде Иванов, Скопје. (1812)

Решение УП. бр. 12-1359 од 25.II.1992 година, на име Сашо Димитровски и Гоне Гошевски, Скопје. (1813)

СОДРЖИНА

910. Закон за изменување на Законот за учество на Републиката во обезбедување на средства на Републичкиот фонд за кредитирање на побрзиот развиток на стопански недоволно развиените краишта во периодот од 1 јануари до 30 јуни 1992 година 765
911. Закон за изменување на Законот за продолжување на важноста на Законот за утврдување на стопански недоволно развиените краишта во периодот од 1986 до 1990 година 765
912. Решение за издавање и употреба на учебникот Анатомски атлас по биологија VIII одделение 766
913. Решение за издавање и употреба на учебникот Работна тетратка за V одделение на албански наставен јазик 766
914. Решение за издавање и употреба на учебникот Работни листови по хемија за VII одделение 766
915. Решение за издавање и употреба на учебникот Работни листови по историја за VII одделение 766
916. Решение за издавање и употреба на учебникот Историска читанка за VII одделение 766
917. Решение за издавање и употреба на учебникот Историја за VI одделение 767
918. Решение за издавање и употреба на учебникот Историска читанка за V одделение 767
919. Решение за издавање и употреба на учебникот Историја за V одделение 767
920. Решение за издавање и употреба на учебникот Историска читанка за VIII одделение 767
921. Решение за издавање и употреба на учебникот Историја за IV клас – општ и јазичен смер 767
922. Решение за издавање и употреба на учебникот Биологија за III година 768
923. Решение за издавање и употреба на учебникот Хемија за I година за гимназиите 768
924. Решение за издавање и употреба на учебникот Јавен градски патнички превоз за IV година 768
925. Решение за издавање и употреба на учебникот Математика за IV година економска струка 768
926. Решение за издавање и употреба на учебникот Математика за IV година природно-математичка струка 786
927. Решение за издавање и употреба на учебникот Историја за III клас природно-математичка струка 768
928. Решение за издавање и употреба на учебникот Историја за II клас за сите струки 768
929. Решение за издавање и употреба на учебникот Историја за I клас за сите струки 769
930. Решение за издавање и употреба на учебникот Граматика на францускиот јазик 769
- Исправка на Правилникот за утврдување на цените на услугите за згрижување во организација за социјална заштита, односно во друго семејство како и на износот на надоместокот на трошоците што паѓаат на товар на корисникот згрижен во организација за социјална заштита 769**

Колективни договори

46. Колективен договор за кожарско-преработувачката индустрија на Република Македонија 770

Општи акти на фондовите и заводите

47. Одлука за видовите, обемот, условите и начинот на остварувањето на општествениот стандард на корисниците на пензија во Фондот на пензиско и инвалидско осигурување на Македонија во 1992 година